

Sosyal Bilimler Alanında TÜBİTAK Projeleri ve Önemli Hususlar

Prof. Dr. Yüksel SAYAN
Ege Üniversitesi - İzmir

1997

BTYK kararı ile SBB olarak kuruluş

1999

Proje desteklerine başlangıç

2004

SBB olarak az sayıda proje desteği

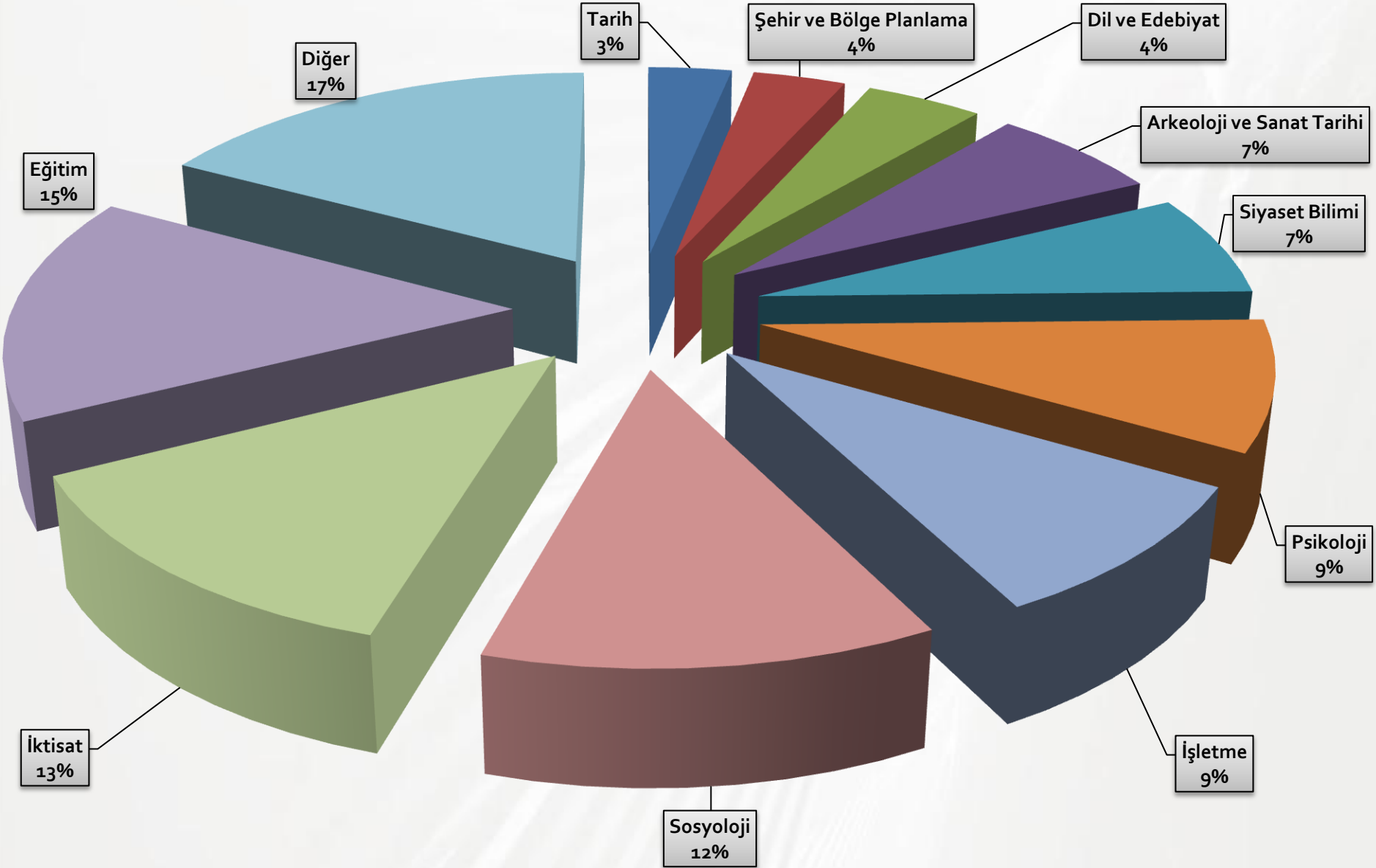
2005

BTYK kararı ile **SOBAG** olarak diğer bilim/teknoloji alanlarıyla eşit statüde TÜBİTAK destekleri kapsamında

Amaç: Sosyal ve beşeri bilimlerin tüm alanlarında Ar-Ge faaliyetlerini yürüten bilim insanlarımızı destekleyerek, evrensel gelişmeler ve ülke öncelikleri doğrultusunda, bilimsel araştırma faaliyetlerini teşvik etmek ve geliştirmektir.

Başlıca Destek Alanlarımızın Dağılımı (2005-2012)

Sayılar yürürlükteki ve sonuçlanan projeleri kapsamaktadır.

1001 - Araştırma Projelerini Destekleme Programı

Kimler Başvurabilir

- Üniversite

Doktora
Derecesi

- Kamu/Özel
Kuruluş

Lisans
Mezunu

1500 TL/ay

Proje Teşvik
İkramiyesi

4 ay

Değerlendirme
Süresi

Destek Özellikleri

Destek Süresi

36 aya kadar

Destek Miktarı

360.000 TL'ye kadar

Başvuru Dönem ve Tarihleri

Başvuru Dönemleri

Mart - Eylül

**KKTC Üniversiteleri
ilgili protokol
kapsamında 1001
programına başvuru
yapabilirler.**

Online başvuru: <http://ardeb1001.tubitak.gov.tr>

Detaylı bilgi için: <http://www.tubitak.gov.tr/ardeb>

Kimler Başvurabilir

- Üniversite
- Doktora Derecesi
- 5 yıl
- Farklı Üniversite

1500 TL/ay

Proje Teşvik
İkramiyesi

4 ay

Değerlendirme
Süresi

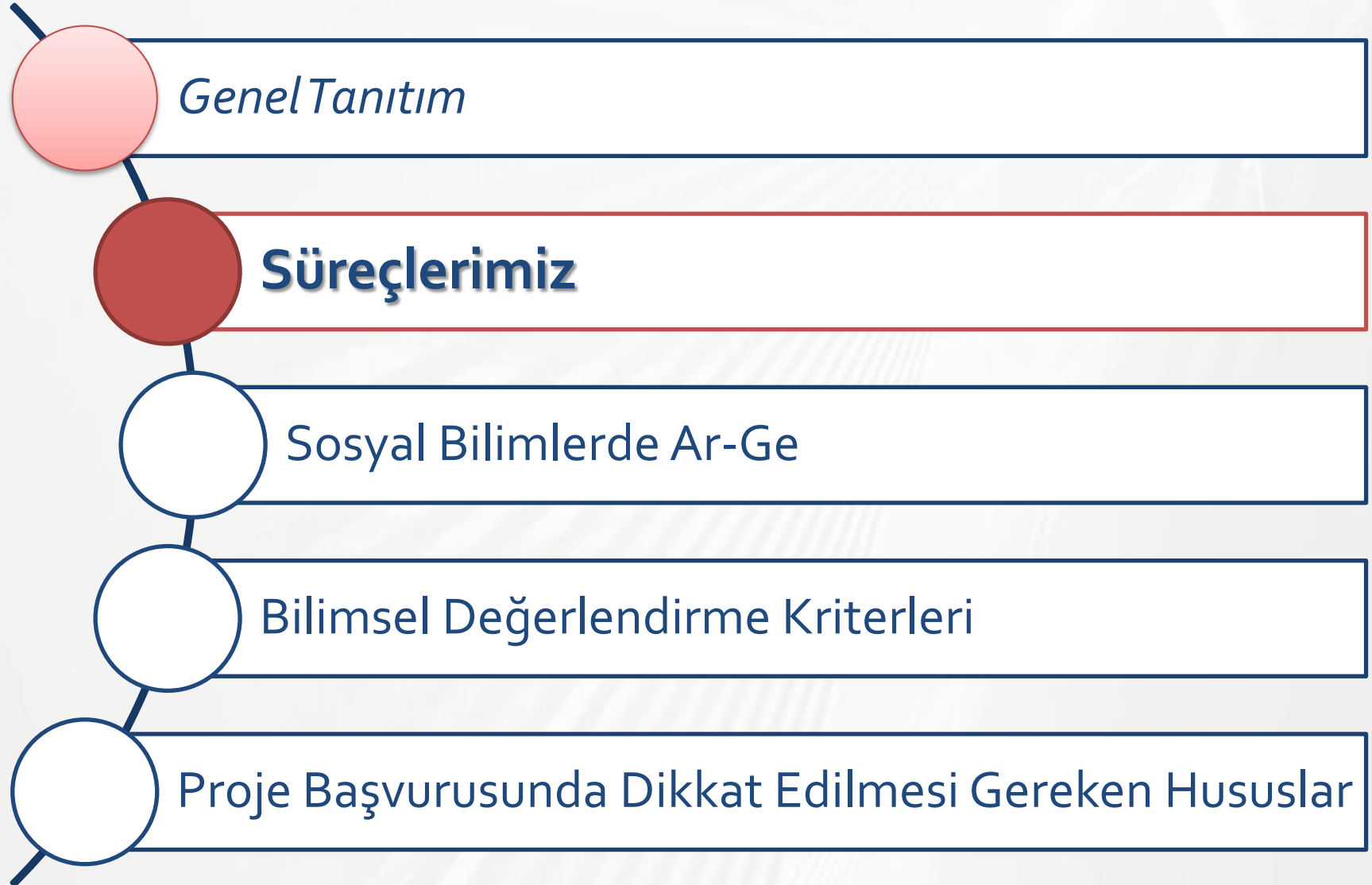
Destek Özellikleri

Destek Süresi	36 aya kadar
Destek Miktarı	225.000 TL'ye kadar

Başvuru Dönem ve Tarihleri

Başvuru Dönemleri	Mart - Eylül
Dönem Son Tarihi	
Online başvuru: http://ardeb3501.tubitak.gov.tr	

Detaylı bilgi için: <http://www.tubitak.gov.tr/ardeb>

Başvuru Süreci

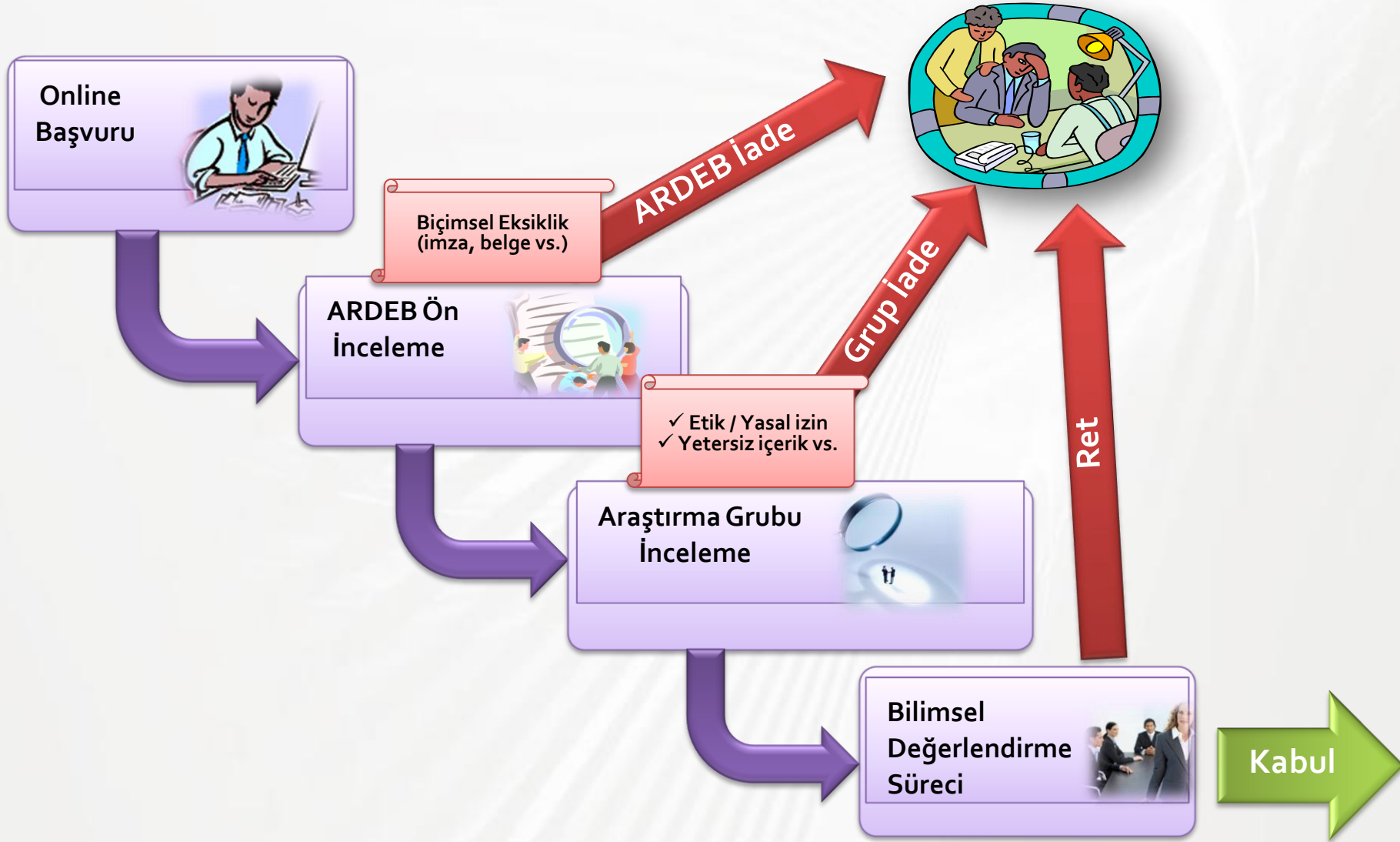

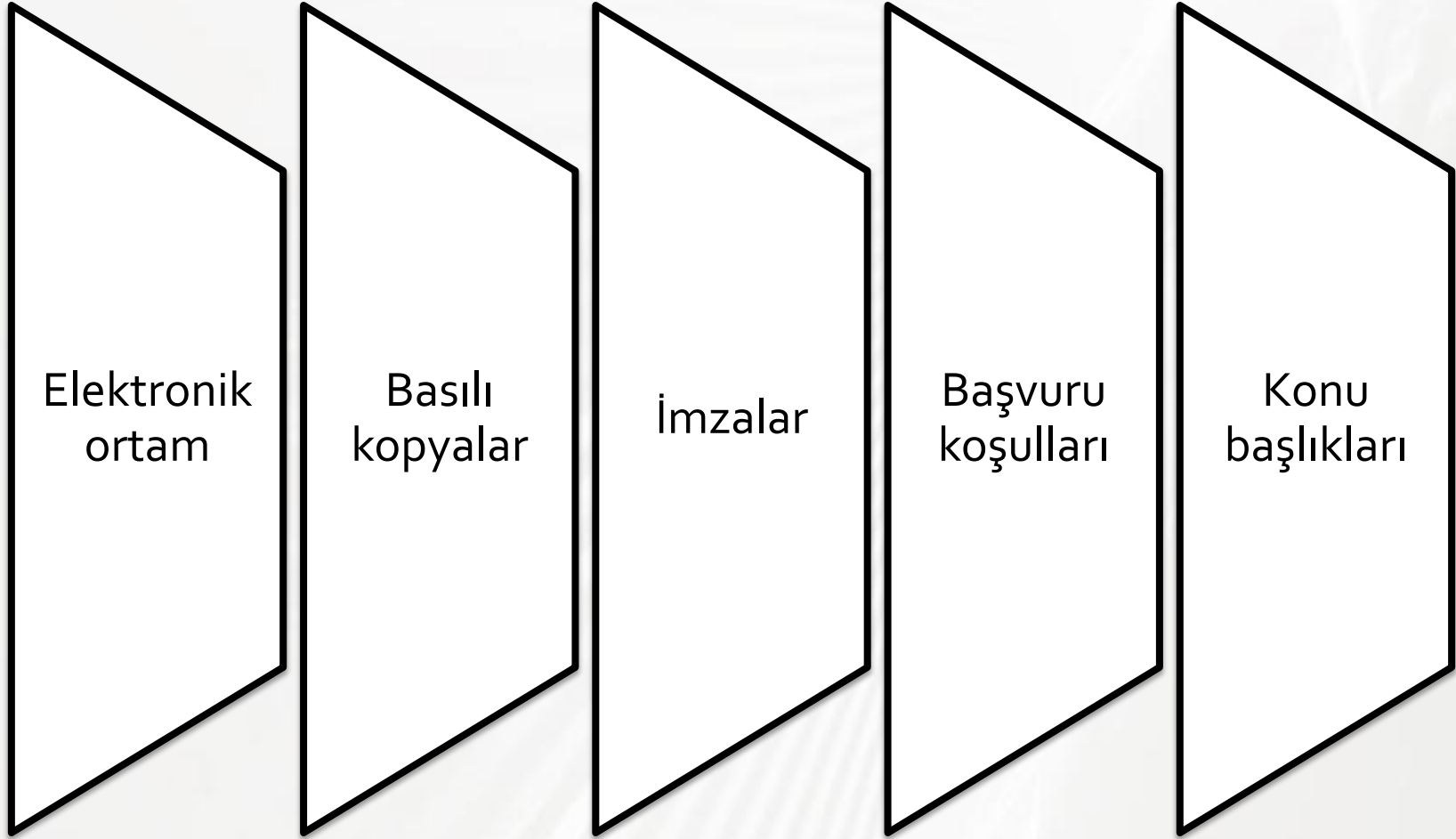
Değerlendirme Süreci

İzleme Süreci

Proje Değerlendirme Süreci Nasıl İşliyor?

Araştırma Projesi Niteliğini Taşımama

Etik Kurul Onay Belgesi

Yasal / Özel İzin Belgesi

İçerik Yetersizliği

Proje Önerisi Değişiklik Bildirim Formu

Yurt Dışı Saha Çalışması

Altyapı Projesi

Aynı / Benzer Proje Önerisi

Etik Kurul Onay Belgesi

İnsandan veya hayvandan veri toplama (anket, mülakat, odak grup çalışması, deney yolu ile vb.) içeriyor ise

Yürütücü adına
olmalı

Proje başlığını
içermeli

2 yılı aşmamalı

Tüm üyelerin
imzalarını
içermeli

Aslı veya aslı
gibidir onaylı
kopyası olmalı

Ön koşulsuz
olmalı

Üniversite Etik Kurulları

Okullar ve üniversiteleri kapsayan çalışmalar

Kamu kurum ve kuruluşları ile yapılacak çalışmalar

Hastanelerde yapılacak çalışmalar

Koruma alanlarında yapılacak çalışmalar

Firmalarla yapılacak çalışmalar

Suçlularla yapılacak çalışmalar

Yürütücü adına
olmalı

2 yılı aşmamış
olmalı

Proje başlığını
içermeli

Aslı veya aslı
gibidir onaylı
kopyası olmalı

Ön koşulsuz
olmalı

- Proje önerisinin bölümlerinin, proje önerisinin değerlendirilmesini olanaklı kılacak düzeyde ayrıntılandırılmaması
- Literatür özetinin ham liste şeklinde sunulması
- Literatür özetinde kaynakçaya yer verilmemesi

Ar-Ge: İnsan, kültür ve toplumun bilgisinden oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bu dağarcığın yeni uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik temelde yürütülen yaratıcı çalışmalardır.

Araştırma Projesi Ne Değildir?

Durum tespiti/veri toplama/rutin çalışma

Klasik anlamdaki ansiklopedi, sözlük, envanter çalışmaları

Kurum ve kuruluşların rutin olarak yapması gereken raporlamalar

Yalnızca veri toplanması/derlenmesi/tercümesine dayanan çalışmalar

Kitap derleme, çeviri, transkripsiyon, veritabanı, hizmet içi eğitim faaliyetleri, salt kazı, restorasyon ve restitüsyon projeleri

Müzecilik çalışmaları, kentsel tasarım projeleri, aynen uyarlama, katalog, tanıtım vs.

Proje Önerisi Değişiklik Bildirim Formu

- Panel tarafından önerilen değişikliklerin neler olduğunun belirtilmesi ve gerçekleştirilen değişikliklerin formda sayfa ve satır belirtilerek yazılması beklenmektedir.
- “Talep edilen değişiklikler yapılmıştır” ifadesi yanlıştır.

TÜBİTAK

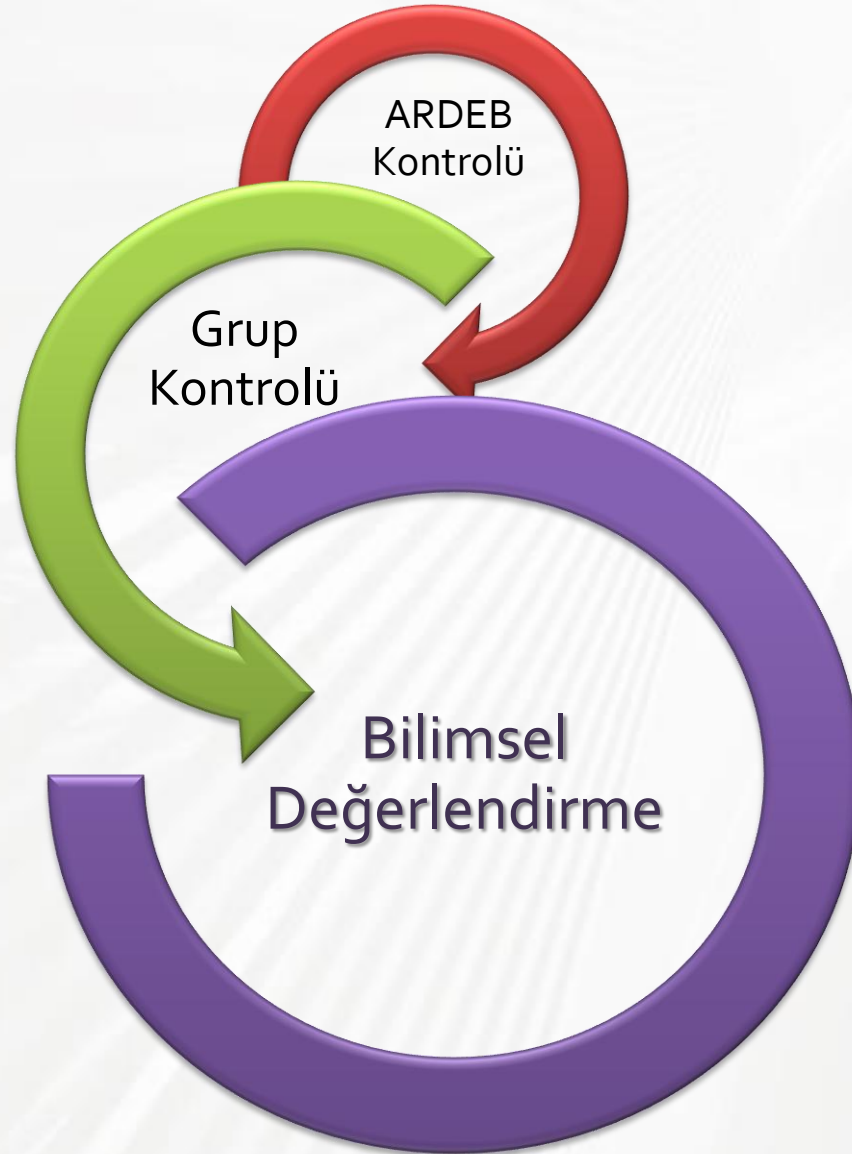
PROJE ÖNERİSİ DEĞİŞİKLİK BİLDİRİM FORMU

AÇIKLAMA: Bu form, daha önce TÜBİTAK'a başvurusu yapılan ancak desteklenmesi uygun bulunmayan proje önerilerinin, panel raporunda belirtilen hususlar çerçevesinde gerekli değişiklik ve düzeltmeler yapılarak **tekrar önerilmesi durumunda** yürütücü tarafından doldurulmak üzere düzenlenmiştir. Formun amacı; tekrar başvurusu yapılan proje önerisinde, önceki değerlendirme sonucunda yürütücüye bildirilen hususların ne ölçüde yerine getirildiğinin izlenmesini kolaylaştırmaktır.

Proje Yürütücüsü:			
Önerilen Projenin Başlığı (öncekinden farklı ise):			
Daha Önce Sunulan Projenin Başlığı:			
Daha Önce Sunulan Projenin Değerlendirme Raporunda Belirtilen Numarası:			
Daha Önce Sunulan Projenin Türü, Önerildiği Yıl ve Dönem:	2005 ☐ 2006 ☐	1002 Hızlı Destek Projesi ☐	
	2007 ☐ 2008 ☐	Uluslararası Proje ☐	
	2009 ☐ 2010 ☐	1001 Araştırma Projesi ☐	1. Dönem ☐
	2011 ☐ 2012 ☐	1010 EVRENA Projesi ☐	2. Dönem ☐
		1011 UBAP Projesi ☐	3. Dönem ☐
		3501 Kariyer Projesi ☐	

Özgün Değer: Proje önerisinin özgün değeri ile ilgili olarak, panel raporunda belirtilen hususlar doğrultusunda ne gibi değişiklik, düzeltme ya da ilavelerin yapıldığını maddeler halinde belirtiniz.

--

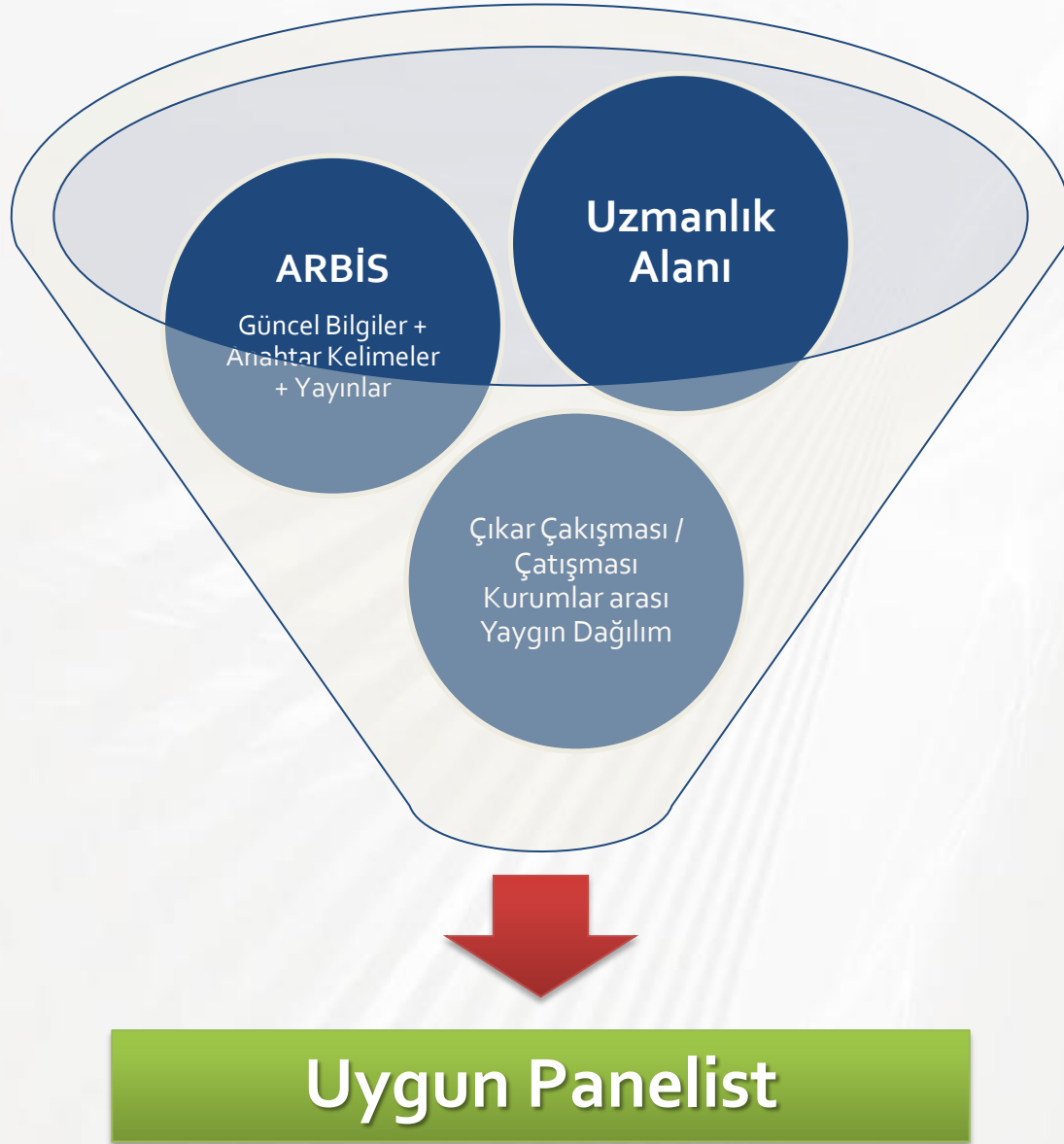

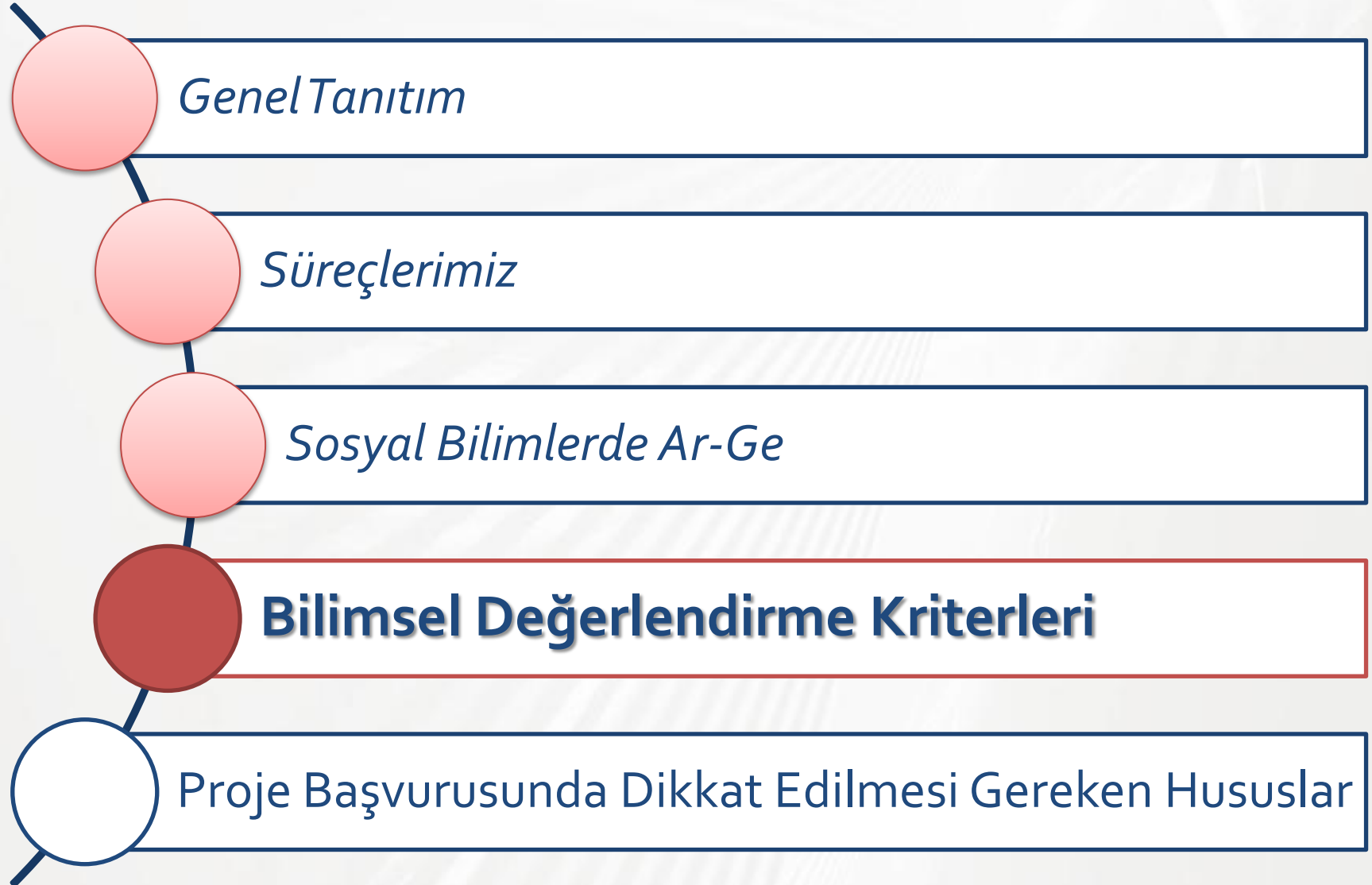

Panel; proje önerilerinin değerlendirilmesi amacıyla, **proje konularında uzman** kişilerden oluşturulan kuruldur.

Panelist; proje önerilerinin değerlendirilmesi için görevlendirilen, alanlarında uzman kişilerdir.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Seviye	Puan	Seviye Açıklaması
Çok İyi	5	Proje önerisi ilgili kriteri tüm boyutlarıyla karşılamaktadır. Eksiklik yok denecek kadar azdır. Kabul edilebilir seviyede küçük kusurlar bulunabilir.
İyi	4	Proje önerisi ilgili kriteri iyi derecede karşılamaktadır. Bununla birlikte, önerinin iyileştirilebilecek/geliştirilebilecek bazı noktaları bulunmaktadır.
Orta	3	Proje önerisi, ilgili kriteri orta derecede karşılamaktadır. Öneride iyileştirmelere gerek bulunmaktadır.
İyi Değil	2	Proje önerisi ilgili kriteri yeterli derecede karşılamamaktadır. Öneride önemli eksiklikler bulunmaktadır.
Yetersiz	1	Proje önerisi ilgili kriteri karşılamamaktadır. Proje önerisinde ciddi eksiklikler/zayıflıklar söz konusudur.

Panel Raporu

PANEL RAPORU

PROJE NO	
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ	
PROJE BAŞLIĞI	

1- ÖZGÜN DEĞER

--

2- YÖNTEM

--

3- YAPILABİLİRLİK

a. Ekip:
b. Ekipman:

4- YAYGIN ETKİ

--

PROJENİN SÜRESİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

PROJENİN BÜTÇESİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

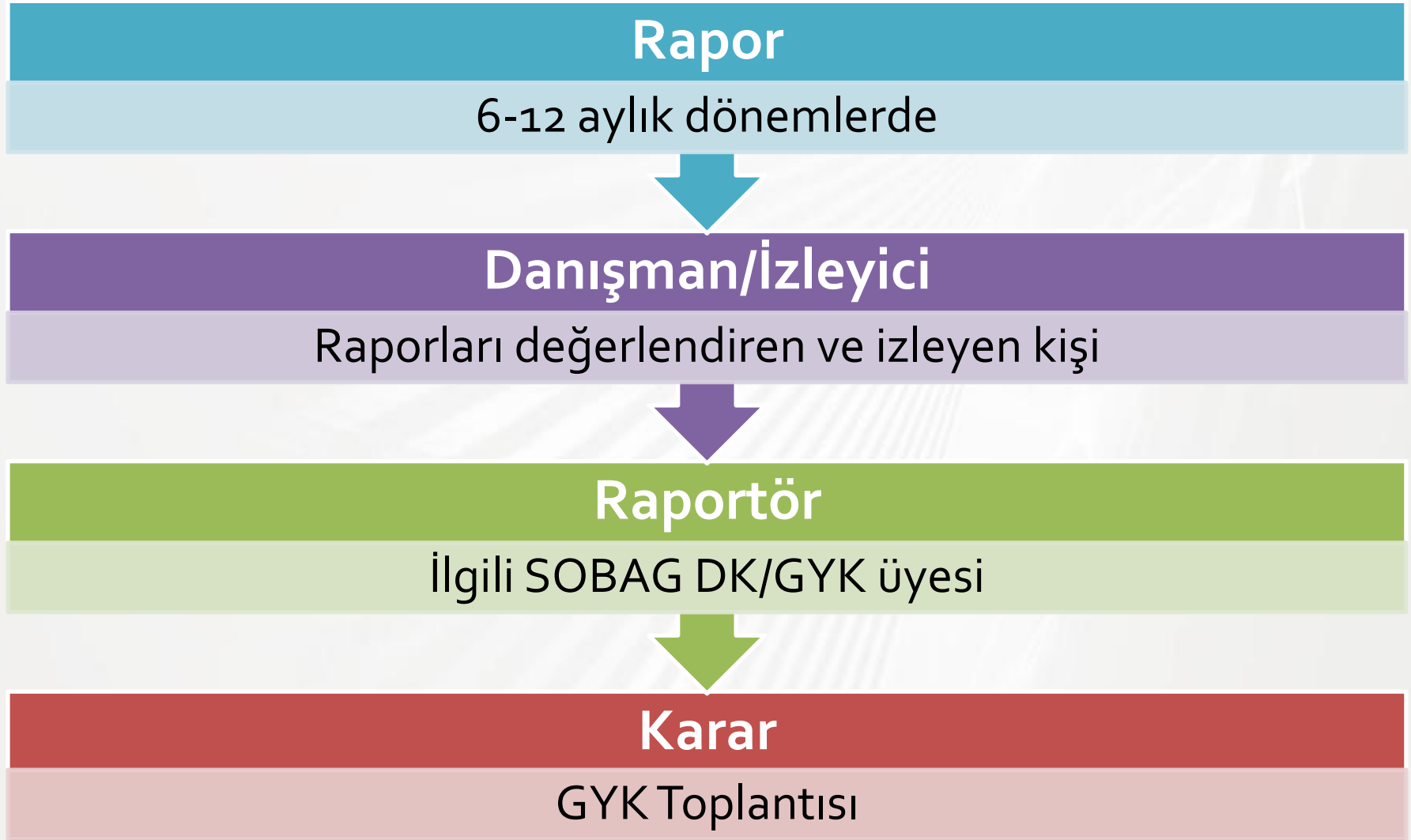
DİĞER GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

Başvuru Süreci

Değerlendirme Süreci

İzleme Süreci

- Proje önerisi ne ölçüde mevcut bilim/teknolojideki eksiklikleri ve/veya problem(ler)i ortaya koymakta; bu eksikliklerin giderilmesi veya problemlerin çözümüne yönelik özgün ve yaratıcı/yenilikçi öneriler sunmakta ve/veya ilgili bilim/teknoloji alan(lar)ına metodolojik/kavramsal/kuramsal olarak özgün katkılarda bulunmaktadır?

Literatür İncelemesi ve Literatüre Katkısı

Araştırma Sorusu

Hipotezler

Ulusal/Uluslararası Özgünlük

- Projede uygulanacak yöntem(ler) ve araştırma teknikleri ilgili literatüre atıf yapılarak ne ölçüde belirgin ve doğru olarak açıklanmış ve öngörülen amaçlara ve hedeflere ulaşmaya ne kadar uygundur?
- Projede önerilen yöntem(ler)le ilerleme kaydedilememesi durumunda uygulanacak alternatif yöntemler (B planı) projede öngörülen amaçlara ve hedeflere ulaşmaya ne ölçüde uygundur?

- Proje ekibi, projenin kapsadığı faaliyet ve disiplin(ler) dikkate alındığında nitelik ve nicelik yönünden ne ölçüde yeterli ve uygundur; iş ve görev dağılımı kişilerin yetkinlikleri ve iş paketleri dikkate alınarak ne ölçüde doğru planlanmıştır?
- Projede öngörülen iş-zaman planlaması, iş paketleri, her bir iş paketinin önem derecesi ve başarı ölçütleri ne kadar uygulanabilir ve ölçülebilir/izlenebilir?
- Proje ekibinin (birden fazla disiplinin yer aldığı projelerde ekiplerin) işbirliği ve koordinasyonu iş paketleri dikkate alınarak ne kadar gerçekçi ve uygulanabilir şekilde planlanmıştır?
- Altyapı ve ekipman projenin yürütüleceği kuruluş(lar) projenin yürütülmesi için gerekli altyapı ve ekipmana (laboratuvar, cihazlar, elektronik ortam v.b.) ne ölçüde sahiptir?

Ekip

Yönetim Düzeni

Güncel
Özgeçmiş ve
Yayınlar

Ekipman

Altyapı olanakları

Yürütücü: Projenin her aşamasında %100 sorumlu kişi

Araştırmacı: Katkı oranı (min. %10) kadar projede yer alan ve çalışan kişi

Danışman: Özel uzmanlık gerektiren tali bir konuda bilgisinden yararlanan uzman

Bursiyer: Bilgi-görgü artırma amaçlı projede yer alan kişi (Lisans-yüksek lisans-doktora-doktora sonrası)

- Proje başarıyla gerçekleştirildiği takdirde projeden nitelikli akademik yayın, patent/tescil, faydalı model, lisans, yeni şirket kurulması, araştırmacı yetiştirilmesi, yeni proje üretilmesi, farklı bilim/teknoloji alanlarında kullanılabilme v.b. gibi çıktı ve sonuçların elde edilebilme potansiyeli ne düzeydedir?
- Proje çıktı ve sonuçlarının toplumsal sorunları çözme, ticarileştirilme, ilgili alanda ülkenin yurtdışına bağımlılığı azaltma ve/veya rekabet gücünü artırma potansiyeli ne düzeydedir?

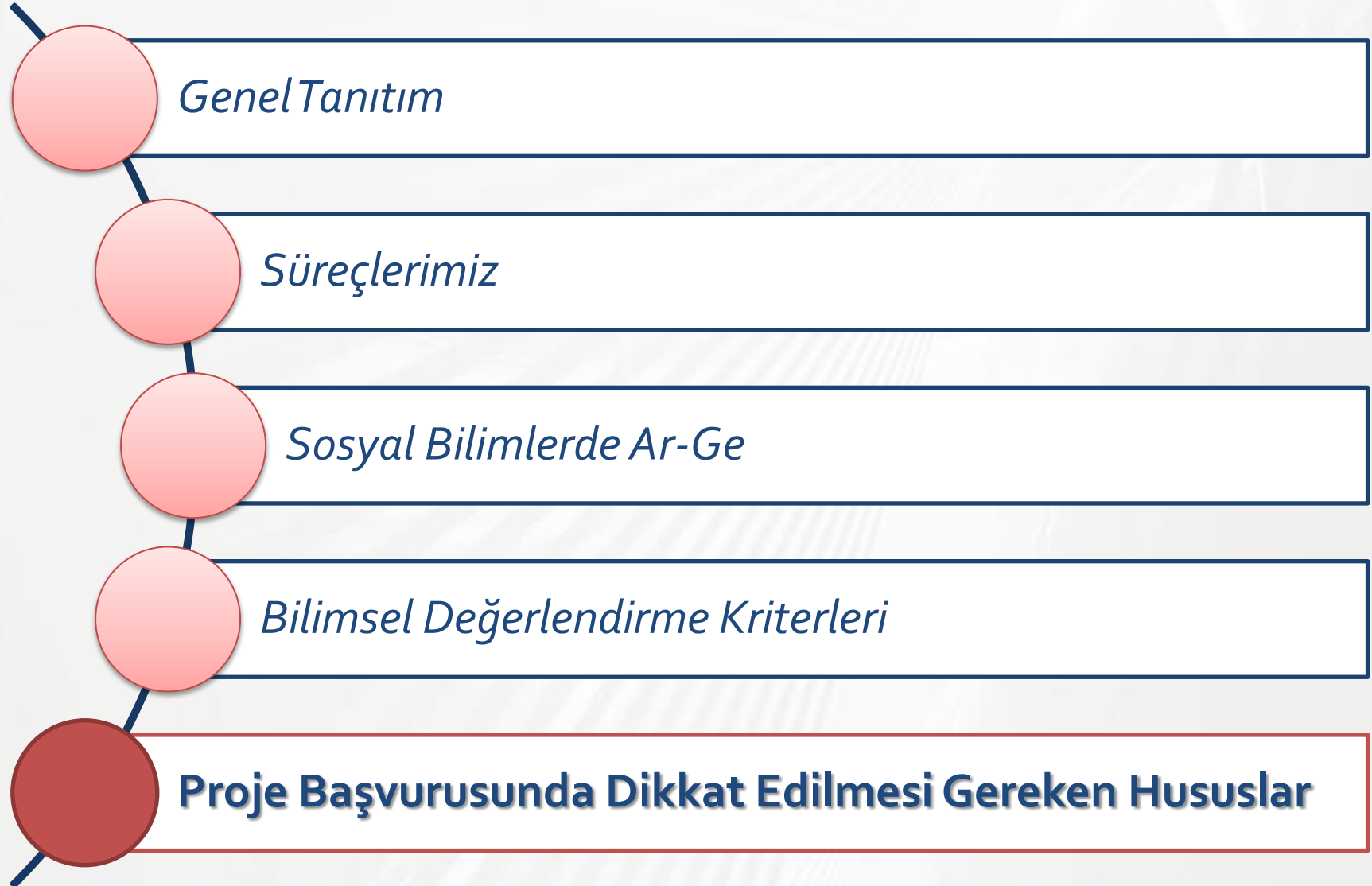
Ulusal /
Uluslararası
Katkı

Yayımlanma

Toplumsal
Sorunlara
Çözüm

Paydaşlar

Yeni Proje /
Araştırmacı

"Şans ancak hazırlanmış fikirlere güler."
Louis Pasteur

- Başlık, Özet, Abstract
- Amaç
- Konu kapsam
- Literatür özeti
- Özgün değer
- Yöntem
- Araştırma olanakları
- Yaygın etki/katma değer
- Çalışma takvimi
- Başarı ölçütleri ve B planı
- Bitirilmiş ve yürüyen diğer projeler
- Bütçe ve gerekçesi
- Ek Belgeler (*izin belgeleri, destek mektupları, proforma fatura*)

Başlık

- Projeyi yansıtmalı, anlaşılır ve kısa olmalı.

Özet

- Konunun önemini, özgün değeri ve amacı yansıtmalı.

İngilizce Özet

- Türkçe özetin birebir karşılığı olmalı.

Projenin amacı/amaçları ve erişilmek istenen sonuçlar net olarak belirtilmelidir.

Proje konusunun önemi vurgulanıp, amaç-proje çıktıları ilişkilendirilmelidir.

Kısa veya çok uzun olmamalıdır.

- Proje konusunun mevcut bilim ve teknolojiadaki yeri açıkça ortaya konulmalıdır.
- Gerekli literatür taramasıyla desteklenerek net olarak anlatılmalıdır.
- Amaç ile ilişkisi açıklanmalıdır.
- Konuyla ilgili görsel materyallerden faydalanılmalıdır.
- Gereksiz kitabi bilgi verilmemelidir.

- Konu hakkında literatür özetlenmeli, yapılacak çalışmanın literatüre katkısı açıklanmalıdır.
- Literatür özeti ham liste şeklinde değil, bir analiz olarak sunulmalıdır.
- Kaynaklarla metin ilişkilendirilmeli, kaynak listesi metnin sonuna eklenmelidir.

- Projenin özgünlüğünü oluşturan hususlar net açıklanmalıdır.
- Hipotezler net olarak açıklanmalı, alternatifler dikkat alınmalıdır.
- Projenin bilimsel ve teknolojik liyakati vurgulanmalıdır.

Amaç ve proje kapsamına uygun yöntemler seçilmeli ve ayrıntılı biçimde anlatılmalıdır.

İş paketleri uygun bir düzende sıralanmalı ve ilişkilendirilmelidir.

Yapılacak istatistiksel çalışmalar (ön analizler ve belirlenen yöntemler) anlatılmalıdır.

Saha çalışması içeriyor ise, sorulacak sorular ve örneklem seçimi ile ilgili olarak ayrıntılı bilgi verilmelidir.

Öneren kuruluşta var olup da projede kullanılacak olan altyapı/ekipman olanakları belirtilmelidir.

Araştırma ekibinin altyapısı, bilgi birikimi ve önerilen proje süresini aşabilecek ifade, vaat ve iş paketlerinden kaçınılmalıdır.

Projenin gerçekleştirilmesi sonucunda,

Ulusal ekonomiye ve bilimsel birikime katkısı,

Toplumun sorunlarına çözüm üretme potansiyeli,

Sonuçlarından kimlerin ne şekilde yararlanabileceği,

Evrensel veya yerel düzeyde olma özelliği,

Uluslararası alanda Türkiye'nin öncü konuma gelmesine katkısı,

Ülkenin bilimsel ve teknolojik araştırma gücüne, bilim insanı yetiştirilmesi ve yeni projeler üretme potansiyeli

anlatılmalıdır.

- Projede yer alacak başlıca iş paketleri ve bunlar için önerilen zamanlama, **İş-Zaman Çizelgesi** halinde verilmelidir.
- Literatür taraması, rapor yazımı, makale yazımı ve basımı gibi iş paketleri İş-Zaman Çizelgesinde yer almamalıdır.

[illegible]

- Hangi işlemlerin, ne ölçüde gerçekleştirilmesi durumunda projenin tam anlamıyla başarıya ulaşmış sayılabileceği ölçütlerle belirtilmelidir.
 - ✓ Bu ölçütler açık olarak sıralanmalıdır.
 - ✓ Ölçütlerden her birinin önem derecesi açıklanmalıdır.
 - ✓ Ölçütlerin tümünün gerçekleştirilememesi durumunda, başarı oranı belirlenmesine yardımcı olabilecek ipuçları verilmelidir.

Aşamalar (İş Paketleri)			Başarı Ölçütleri
Adı	Süre *	Önem Yüzdesi**	
Verilerin toplanıp ihtiyaç analizinin tamamlanması	3 ay	%10	1. 2.

- Projenin önerildiği şekilde yürütülmesini önemli ölçüde aksatan öngörülmemiş gelişmelerle karşılaşılması durumunda başvurulacak "B Planı" mutlaka ana hatlarıyla açıklanmalıdır.

Aşamalar (İş Paketleri)	Olası Risk		B Planı
	Açıklaması	Risk Düzeyi	
Verilerin toplanıp ihtiyaç analizinin tamamlanması	1.	1. ... 2. ...	1.
	..		..
	2.		2.
	..		..

TÜBİTAK'tan Talep Edilen Bütçe Tablosunda mal ve hizmetlerin bedelleri yazılmalıdır.

Eğer varsa, öneren ve destekleyen diğer kuruluş katkıları anlatılmalı; ayrıca, kuruluş yetkililerinin destek sözü veren mektupları eklenmelidir.

Bütçe ve Gerekçesi Açıkça Belirtilmelidir

- Bütçe tabloları (Genel Bütçe tablosu ve TÜBİTAK'tan Talep Edilen Bütçe Tablosu) birbirleriyle uyumlu olmalıdır.

GENEL BÜTÇE TABLOSU (TL)

Katkı Kaynağı	Makine Teçhizat (06.1 + 06.3)	Sarf Malzemesi (03.2)	Hizmet Alımı (03.5 + 3.6)	Seyahat (03.3)	Bursiyer (05.4)	Yardımcı Personel (01.3)	Proje Teşvik İkramiyesi(*) (01.1)	Kurum Hissesi(*) (07.1)	TOPLAM
TÜBİTAK'tan Talep Edilen Katkı									
Öneren Kuruluş Katkısı									
Destekleyen Diğer Kuruluş Katkısı (**)									
TOPLAM									

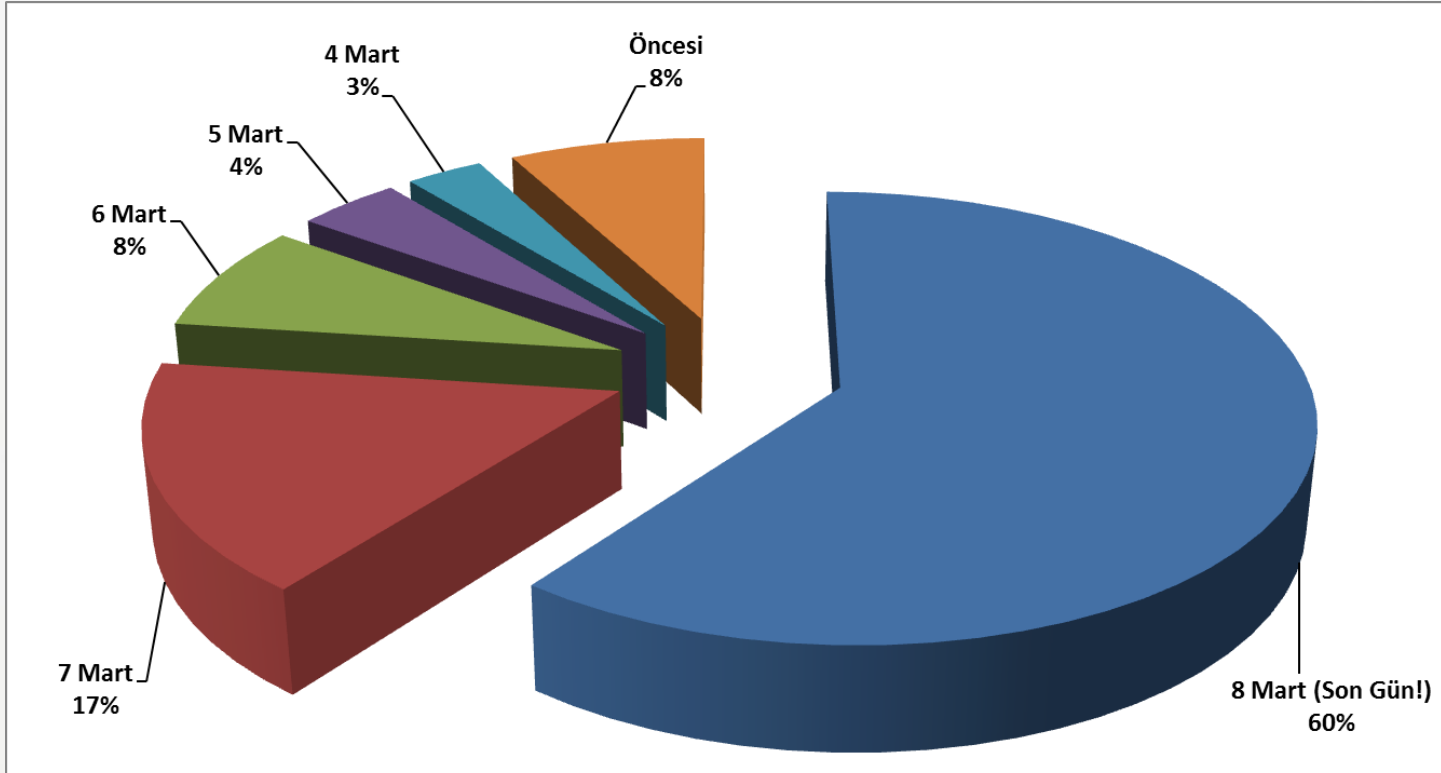
(*) Bu bölümler TÜBİTAK tarafından doldurulmak üzere boş bırakılacaktır.

(**) Destekleyen Diğer Kuruluş sayısı birden fazla ise tabloya yeni satırlar eklenerek bu destekler belirtilmelidir.

- İdeal Proje hazırlama süreci ortalama **3-6 ay** olmalıdır.
- Proje metninin hazırlanması ve nihai hale getirilmesi için yaklaşık **6 haftalık** bir süreye ihtiyaç vardır.
- Projenin yazımı başvurudan mümkünse **en az 1 ay önce bitirilmeli**, proje ekibi ve varsa aynı konuda çalışan ekipler proje önerisini başvuru öncesi birkaç defa okumalıdır.

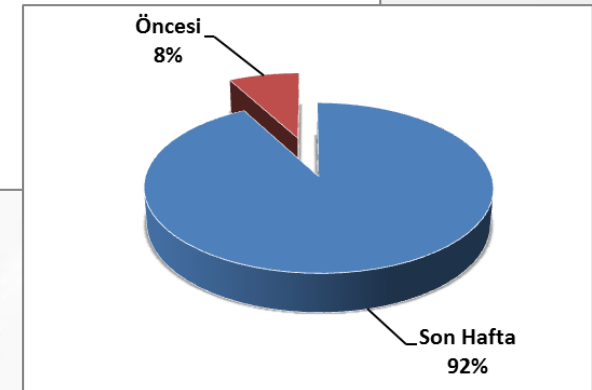

Başvuru ve evrak teslim tarihlerini son güne bırakmayın

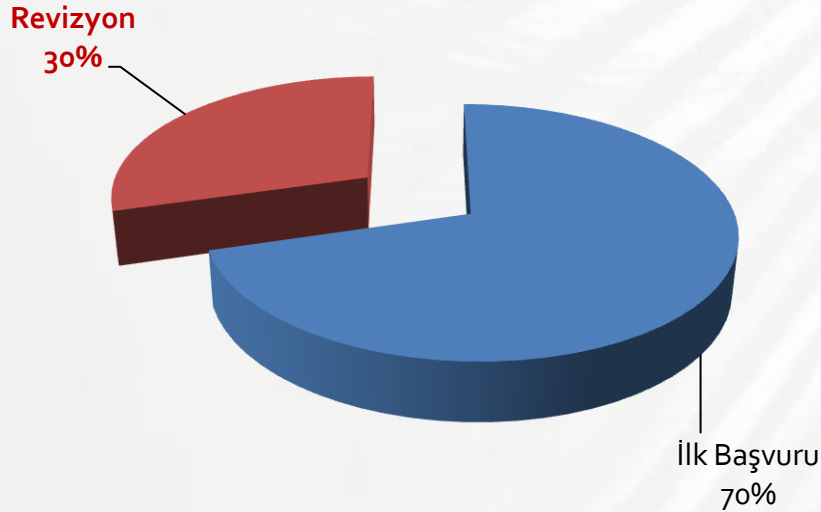
2013-1.Dönem (online) başvurularında;

- Son gün (8 Mart) başvuruların **%60**'ı alınmıştır.
- Son hafta için bu oran **%92**'dir.

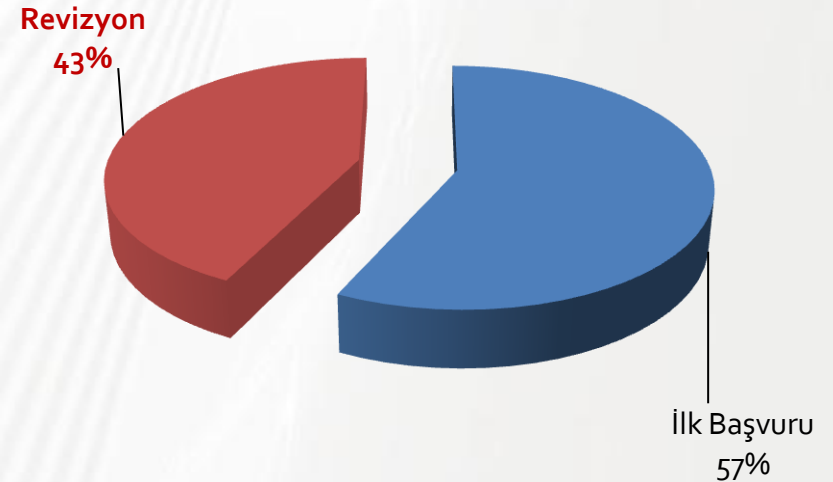

- Proje sunmak ve yürütmek bir **eğitim** ve **tecrübe** gerektirmektedir, önce küçük bütçeli ve kısa süreli projelerle başlanabilir.
- **Reddedilen** projelerinizi ortak hakem raporu doğrultusunda **revize** edip tekrar gönderin ve asla duygusal davranmayın.

2012-1.Dönem Kabul Oranları

2012-2.Dönem Kabul Oranları

Semih Bilgiç

TÜBİTAK

Tel: + 90 (312) 468 53 00 / 1304

E-Posta: semih.bilgic@tubitak.gov.tr